

Uitvoeringsnotitie Dorpenbeleid Wijdmeren

HOE GAAN WE HET GOED REGELEN VOOR ONZE DORPEN?

Inhoudsopgave

Uitvoeringsnotitie Dorpenbeleid	1
Toekomstbeeld en hoofddoel Dorpenbeleid	3
De rol van de gemeente algemeen	4
De rol van de gemeente bestuurlijk	5
De rol van de gemeente ambtelijk	6
De rol van de dorpen.....	14
De rol van DorpsOntwikkelingsPlannen (DOP)	15
De rol van communicatie	16
Rapportage	19
Evaluatie	19

Toekomstbeeld en hoofddoel Dorpenbeleid

Met het opzetten van een Dorpenbeleid binnen de gemeente Wijdmeren worden inwoners en groepen van inwoners gestimuleerd om plannen en initiatieven ter bevordering van de leefbaarheid en sociale cohesie in eigen dorp of wijk aan te dragen via het zogenoemde Dorpenloket. Het Dorpenloket maakt deel uit van de drietrapsraket: Dorpenbeleid- Dorpenloket- Dorpenfonds. Idee bij dit alles is om een goede en voor Wijdmeren werkbare stroomlijning te realiseren waarbij recht gedaan wordt aan de wens van inwoners om zelf met plannen en initiatieven te komen (Dorpenbeleid), deze centraal binnen te laten komen, de be- en afhandeling te borgen (Dorpenloket met ondersteuning van Screenteam) en de (eventuele) financiering te regelen (Dorpenfonds).

Het toekomstbeeld is een gemeente met dorpen/wijken die hun eigen identiteit behouden. De (denk)kracht, dynamiek en zelf organiserend vermogen van die dorpen worden optimaal benut. Er is expliciet aandacht voor het feit dat jongeren belangrijk zijn voor de vitaliteit van de gemeente. In de dorpen zijn de noodzakelijke zaken om een toekomstbestendig voorzieningenniveau te realiseren aanwezig of worden ontwikkeld. Daarnaast is er ruimte om plannen en initiatieven die de leefbaarheid en de sociale cohesie bevorderen, (deels) te honoreren. Hiervoor zijn in het Dorpenfonds voldoende financiële middelen aanwezig en op een eenvoudige en laagdrempelige wijze beschikbaar. De middelen uit het Dorpenfonds kunnen worden aangevuld met middelen uit de reguliere budgetten van de vakafdelingen, extra algemene budgetten of externe bronnen.

Voor de organisatie als geheel is het Dorpenbeleid, zeker in de eerste helft 2020, een taakveld waarop organisatiebreed (óók de interactie tussen dorpencoördinatoren en teams) zich moet herontdekken. Het is géén dichtgetimmerde uitvoeringsnotitie maar meer een richtinggevende notitie om goed uit de startblokken te komen.

Het hoofddoel van het dorpenbeleid is bereikt als:

- We de betrokkenheid van onze inwoners stimuleren, de (sociale) leefbaarheid van onze dorpen versterken en op die manier een sterke samenwerkingsorganisatie (burger-overheid) vormen, met een echte en een hechte relatie, zodat we de toekomstige uitdagingen aankunnen.
- We in dienst staan van onze inwoners, de lijnen kort houden en een duidelijk en zichtbaar aanspreekpunt zijn voor eenieder die wil bijdragen aan een echte en een hechte relatie.
- De identiteit van de dorpen en wijken behouden blijft.
- Het sociale en culturele voorzieningenniveau in stand is gebleven en waar nodig is versterkt.
- Er in elk dorp een vorm van dorpsraad is, zodat er een podium of platform ontstaat waar gemeente en inwoners gebruik van kunnen maken om collectieve belangen te communiceren en te behartigen. Dit kan per dorp verschillend zijn. Het is ook mogelijk om geen vorm te kiezen, dat is voorbehouden aan het dorp zelf en kan in de loop van de tijd ook veranderen.
- In 2022 alle dorpen een eigen DOP hebben opgesteld
- Er sprake is van een effectieve samenwerking tussen dorpen/wijken en de gemeente, en als dit naar tevredenheid van beide partijen wordt vormgegeven.

De rol van de gemeente algemeen

De algemene rol van de gemeente bestaat uit een aantal functies, te weten: de regiefunctie, de sturende c.q. controlerende functie en de faciliterende functie. Hiermee wil de gemeente vooral duidelijk aangeven dat zij niet alles zelf wil doen, maar in samenwerking met andere belanghebbende partijen. De gemeente laat ruimte voor inwoners c.q. de diverse (collectieve) belangenbehartigers en organisaties in de dorpen om met eigen initiatief te komen en verantwoordelijkheid te nemen. Daarnaast wil de gemeente in dienst staan van haar inwoners, de lijnen kort houden en een duidelijk en zichtbaar aanspreekpunt zijn voor eenieder die wil bijdragen aan deze vitale, sterke en solidaire leefomgeving. Het is ook zaak duidelijkheid te geven: De gemeente kan en wil niet alles zelf doen, realiseren en oplossen, daar zijn ook andere partijen bij betrokken zoals: inwoners, maatschappelijke instanties, diverse verenigingen en organisaties, professionele instanties woningbouwcorporaties, politie etc.

De rol van de gemeente bestuurlijk

De bestuurlijke rol van de gemeente kenmerkt zich door aandacht voor de dorpen en een portefeuillehouder dorpenbeleid. Waarbij nadrukkelijk gesteld wordt dat het college ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid heeft. We willen duidelijkheid voor inwoners c.q. de diverse (collectieve) belangenbehartigers, (bewoners)organisaties en/of een eventueel nog op te richten vorm van dorpsraden en ondernemers in de dorpen. Zij moeten weten wie bestuurlijk voor hen de betrokken wethouder is. Deze bestuurder is al dan niet via het ambtelijk voorportaal, het Dorpenloket (de dorpencoördinator), goed bereikbaar.

Hoe gaan we dat doen?

De bestuurlijke capaciteit bestaat uit vier wethouders die ieder voor een deel en gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het dorpenbeleid.

- Portefeuillehouder dorpenbeleid/de Appelboom: één lid van het college van burgemeester en wethouders beheert de portefeuille dorpenbeleid in zijn algemeenheid en is tevens eerste bestuurlijke aanspreekpunt.
- Hij/zij is de regisseur en coördinator binnen het college als het om dorpenbeleid gaat.
- Daarnaast is deze portefeuillehouder verantwoordelijk voor de communicatie met de inwoners c.q. de diverse (collectieve) belangenbehartigers en (bewoners)organisaties en ondernemers in de dorpen voor wat betreft het Dorpenbeleid.
- De portefeuillehouder dorpenbeleid is het bestuurlijk aanspreekpunt voor de diverse (collectieve) belangenbehartigers en (bewoners)organisaties en inwoners in de dorpen. De dorpencoördinator is het ambtelijk aanspreekpunt. Samen onderhouden zij de contacten met de diverse (collectieve) belangenbehartigers en (bewoners)organisaties en inwoners in de dorpen.
- Vakwethouders: zijn verantwoordelijk voor een bepaald vakgebied zoals, onderwijs, verkeer, sport, etc. De vakwethouder zorgt ervoor dat toezeggingen aan inwoners c.q. de diverse (collectieve) belangenbehartigers en (bewoners)organisaties en ondernemers in de dorpen die de portefeuillehouder dorpenbeleid, in overleg met de vakwethouder, op een vakgebied doet ook worden nagekomen en uitgevoerd.

Er is jaarlijks bestuurlijk overleg tussen de portefeuillehouder dorpenbeleid, de dorpencoördinator en inwoners c.q. de diverse (collectieve) belangenbehartigers, (bewoners)organisaties en/of een eventueel nog op te richten vorm van dorpsraden in de dorpen. Daarnaast worden desgewenst (wijk)schouwen en/of visitaties gehouden waarbij de wethouder c.q. het college (deels) aanwezig kan zijn. Voor het overige geldt dat als de dorpen coördinator het wenselijke en noodzakelijk acht dat de portefeuillehouder dorpenbeleid aanschuift bij een overleg of kwestie in een dorp, daar in overleg, uiteraard altijd ruimte voor moet zijn.

De rol van de gemeente ambtelijk

Verleden

In de Participatienota Beheer Openbare Ruimte 2014-2024 wordt geschetst op welke wijze er 'ruimte' kan worden geboden in de openbare ruimte om de betrokkenheid van belanghebbenden op een heldere, professionele, eigentijdse en aantrekkelijke manier te vergroten. Met het opzetten van een Vrijwilligersplatform gemeente Wijdmeren onder de naam De Appelboom is reeds succesvol invulling gegeven aan bovenstaande. Meer dan 1500 vrijwilligers zijn zowel in het fysieke domein als sociaal maatschappelijk actief betrokken, er zijn al een kleine 230 projecten gerealiseerd en 90 straten nemen deel. Het Dorpenbeleid verbreedt en verdiept dit en is een vervolgstap.

Heden

Om binnen de ambtelijke organisatie draagvlak te creëren en te borgen voor het nieuw op te zetten Dorpenbeleid is veel tijd gestoken in het betrekken van de teammanagers en de medewerkers uit beide domeinen. Zij hebben meegelezen met de beleidsnotitie Dorpenbeleid en input geleverd. Het bestaande gebiedsteam dat zich al min of meer bezighield met een vorm van dorpenbeleid is in het voorjaar 2019 opgeheven. Met alle deelnemers uit dit team zijn vervolgens gesprekken gevoerd. In deze gesprekken is naar voren gebracht dat er een screenteam opgezet zou worden ter ondersteuning van de dorpencoördinatoren en dat het aan SD en FD zelf overgelaten werd wie zij hiervoor zouden voordragen. In september is de

gehele organisatie bijgepraat tijdens een zogenoemde lunchbijeenkomst. Later in het jaar hebben vakcollega's die zich bezig houden met duurzaamheid, omgevingsvisie en dienstverlening intensief meegewerkt aan het inhoudelijk opzetten van de 5 dorpsavonden met thematafels die in het kader van het dorpenbeleid worden gehouden in oktober/november 2019. Tevens functioneren zij als tafelvoorzitters tijdens deze avonden.

Toekomst

Vanaf januari 2020 wordt de ambtelijke rol vanuit het Dorpenbeleid ingevuld met twee dorpencoördinatoren (2 Fte) waarvan 1 Fte wordt vrijgemaakt in de organisatie (huidige Wijkmanager/participatiecoördinator Openbare Ruimte) en de andere Fte via een sollicitatie wordt geworven. Administratieve ondersteuning (0,67 Fte) wordt ook via een sollicitatie geworven.

Er is een zogenoemd Screenteam, bestaande uit medewerkers van diverse vakafdelingen, opgericht dat de dorpencoördinatoren indien nodig ondersteunt op complexe zaken. De tijd die daaraan besteed wordt, valt onder de reguliere taken van de desbetreffende medewerkers.

Inbedding in de organisatie

Dorpenbeleid wordt ondergebracht bij SD-beleid. Dit heeft als voordeel dat het beleidsteam en de beleidsexpertise reeds aanwezig zijn, plus de kennis van het Sociaal Domein als geheel en daarmee echt een toevoeging aan de opgebouwde kennis en ervaring van de Appelboom. Het SD-beleid zelf op haar beurt wordt versterkt door aandacht voor leefomstandigheden in de wijk/dorp. Een reeds goed functionerende toevoeging vanuit SD is het werk van de Sociaal Makelaar die de beide dorpencoördinatoren goed op inhoud zou kunnen ondersteunen. Door de deelname van de Sociaal Makelaar aan het screenteam blijft ook het brede opgebouwde netwerk in vrijwilligersorganisaties beschikbaar. Als nadeel kan genoemd worden dat de

primaire focus meer op sociaal dan op fysiek ligt. De huidige wijkcoördinator heeft op dit moment al een goede samenwerking met de Buitendienst en het Fysiek Domein. Het is zaak deze goede lijnen binnen het gehele dorpenloket te behouden. Het is dan ook zaak de afstemming met FD vorm te geven en in het bijzonder de lijn naar de buitendienst.

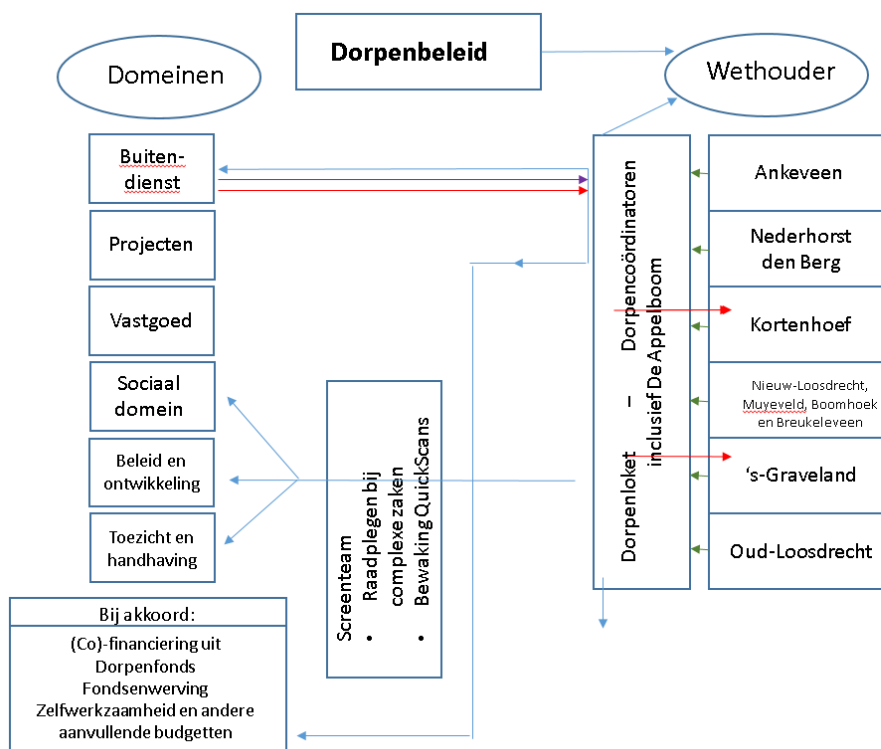
Het team Sociaal Domein beleid zal met de toevoeging van het dorpenbeleid groeien van 10 naar 13 medewerkers. De jaarplanning van het team voor 2020 wordt, vooruitlopend op de nieuwe samenstelling, gemaakt met dorpscoördinator die reeds in dienst is van de gemeente. Voor een goed functionerend dorpenbeleid is het van belang dat de dorpscoördinatoren flexibel zijn in de werkplek en tijden. Dit ter bevordering van de zichtbaarheid en bereikbaarheid voor inwoners. Aan de andere kant is het voor een succesvol dorpenbeleid van belang dat de medewerkers dorpenbeleid een goede aansluiting hebben met de organisatie in het algemeen en het team sociaal domein beleid in het bijzonder. De beschikbaarheid van werkplekken bij collega's is dan ook een voorwaarde.

Om interactie, bewustwording en afstemming binnen de organisatie te waarborgen nemen de dorpencoördinatoren deel aan de TMO's van SD en FD als het gaat om dorpsgerelateerde zaken en projecten. In het eerste jaar zal dat maandelijks zijn en zal het dorpenbeleid een apart agendapunt zijn.

Om stroomlijning aan de voorzijde/buitenzijde te bevorderen zullen ook de medewerkers KCC gebriefd worden. Tevens zullen de werkwijze en de contactgegevens van de dorpencoördinatoren op Intranet en de website te vinden zijn.

Inbedding in werkprocessen

Er wordt vanaf 2020 gewerkt vanuit de drietrapsraket: Dorpenbeleid-Dorpenloket-Dorpenfonds. Idee bij dit alles is om een goede en voor Wijdemerem werkbaar stroomlijning te realiseren waarbij recht gedaan wordt aan de wens van inwoners om zelf met plannen en initiatieven te komen (Dorpenbeleid), deze centraal binnen te laten komen, de be- en afhandeling te borgen (Dorpenloket met ondersteuning van Screenteam) en de (eventuele) financiering te regelen (Dorpenfonds). Zie bijgaand stroomschema.

Plannen en initiatieven worden als volgt afgehandeld:

- Het gaat om een duidelijk en simpele aanvraag en die wordt gehonoreerd/aangepast dan wel afgewezen eventueel in afstemming met de vakafdeling (hier onder vallen bijna alle Appelboom initiatieven tot nu toe). Soms wel en soms niet in overleg met de wethouder Dorpenbeleid.
- Het gaat om een duidelijke maar wat complexere aanvraag die afstemming met één of twee vakafdelingen vraagt. Die wordt gehonoreerd/aangepast dan wel afgewezen. Altijd in overleg met de wethouder Dorpenbeleid (die kan afstemmen met vakwethouders).
- Het gaat om een complexe aanvraag, meerderere vakafdelingen, kan politiek gevoelig zijn. Altijd in overleg met wethouder Dorpenbeleid. Behandeling in het screenteam. Die kan honoreren dan wel afwijzen.

De stroomlijning van de aanvragen volgens bovenstaand schema vraagt van iedere medewerker in de organisatie alertheid. Welke vraag kan hij of zijzelf beantwoorden en welke vraag hoort thuis in het dorpenbeleid? Hierbij bestaan risico's op de volgende twee situaties:

- De organisatie houdt te veel vragen bij zich. De dorpencoördinatoren missen inzicht en overzicht in wat er speelt in de dorpen en kunnen niet fungeren als centraal aanspreekpunt voor inwoners en dorpsinitiatieven
- De organisatie ziet te veel vragen of beleidsontwikkelingen als dorpenbeleid. Er ontstaat discussie over wie wat moet oppakken en de dorpen coördinatoren worden 'overspoelt'.

Om beide situaties te voorkomen is het van belang dat de rol van het dorpenbeleid (en dus de taken) goed is afgebakend; de afgesproken route dorpenbeleid wordt bewaakt/geborgd en dat daarover helder en frequent gecommuniceerd wordt met de organisatie.

Dorpencoördinatoren

De dorpencoördinatoren zijn op de hoogte van alles wat in zijn of haar dorp en/of wijk speelt. Zij vormen het (dorpen)loket waarlangs initiatieven, plannen en ideeën uit de dorpen komen (inclusief alle Appelboom-aanvragen). De dorpen c.q. werkgebieden worden verdeeld over de beide coördinatoren. De coördinatoren zijn voor de dorpen en wijken herkenbaar, zichtbaar en goed bereikbaar. Zij zijn de ambassadeurs voor de gemeente. Hierbij is persoonlijk contact de essentie van het werk van de dorpscoördinatoren. De coördinatoren zijn binnen de ambtelijke organisatie aanjager van initiatieven van dorp en wijk en het eerste aanspreekpunt voor inwoners c.q. de diverse (collectieve) belangenbehartigers. Daarnaast is voldoende medewerking en vertrouwen van de diverse (vak)afdelingen onontbeerlijk evenals eigenaarschap op de diverse projecten. Dorpencoördinatoren zorgen voor een goede communicatie en terugkoppeling tussen de gemeente en de inwoners, maar laten de uitvoering over aan de inhoudelijke vakafdelingen.

De taken van de dorpencoördinatoren:

- Zichtbaar Dorpenloket voor vragen, initiatieven en plannen
- Zorg dragen voor communicatie tussen (groepen) inwoners en de gemeente
- Faciliteren en als vliegwiel functioneren op het gebied van initiatieven
- Zorgen voor draagvlak binnen en buiten de ambtelijke organisatie
- Ogen en oren van de gemeentelijke organisatie.
- Signaleren van knelpunten en kansen in de samenleving.
- Informeren en raadplegen over gemeentelijke initiatieven en plannen
- Informeren en raadplegen van de organisatie over initiatieven in dorpen en wijken.
- Signaleren van belangen van gemeente, dorpen en wijken.
- Coördineren Appelboom-aanvragen en initiatieven
- Coördineren van overige initiatieven in de dorpen en wijken

- Organisatie jaarlijks Bestuurlijk Overleg wethouder Dorpenbeleid per dorp
- Organisatie eventuele schouwen per dorp
- Organiseren van jaarlijkse Dorpenavonden
- Het initiëren, begeleiden en opstellen van een DOP per dorp

De dorpen coördinatoren zijn **niet** verantwoordelijk voor:

- Schrijven van het beleid dat voortkomt uit signalen

De dorpen coördinatoren functioneren als ogen en oren van de organisatie en hebben de plicht om knelpunten die zij signaleren te delen met de betrokken vakafdeling(en). Zij zijn echter niet degene die verantwoordelijk zijn voor de hierop volgende besluitvorming of beleidsaanpassing. Dit is de verantwoordelijkheid van de vakafdeling.

- De uitvoering van de betrokken vakafdeling(en)

Het dorpenbeleid bestaat niet alleen uit het toevoegen van een dorpenloket aan onze organisatie. Het omvat een werkwijze die de gemeenteraad wenst te volgen in de dienstverlening aan haar inwoners. Iedere medewerker uit de organisatie heeft hierin zijn eigen verantwoordelijkheid. De dorpen coördinator is verantwoordelijk voor de communicatie met inwoners over de voortgang en zal hiertoe de voortgang bewaken. Als voortgang uitblijft vindt opschaling naar de teammanager plaats.

- Organisatie van insprekavonden e.d. voor vakafdelingen

De dorpen coördinator draagt zorg voor communicatie tussen inwoners en de gemeente. Zij kunnen ondersteunen bij door vakafdelingen georganiseerde bijeenkomsten voor inwoners, om bij hen informatie op te halen dan wel te zenden. Zij zijn niet verantwoordelijk voor de inhoud van die bijeenkomsten, noch voor het verwerken van de uitkomsten daarvan.

Administratieve ondersteuning

De administratieve ondersteuner werkt voor de beide dorpencoördinatoren.

De taken van de administratieve ondersteuning:

- Agendabeheer dorpencoördinatoren
- Bijhouden website Appelboom/Dorpenbeleid
- Voorbereiding jaarlijkse rapportage uitgaven Dorpenfonds
- Voorbereiding DOP 's
- Voorbereiding, agendering, uitnodigen dorpsavonden
- Voorbereiding jaarlijks Bestuurlijk Overleg met wethouder Dorpenbeleid per dorp
- Voorbereiding eventuele schouwen per dorp
- Archiveren/Decos
- In - en uitgaande post

De Appelboom

Veel aanvragen, ideeën en initiatieven komen in de huidige situatie binnen via De Appelboom, het Vrijwilligersplatform van de gemeente Wijdmeren. Inwoners, maar ook ondernemers en belanghebbenden kunnen via dit platform ondersteuning en/of toestemming voor hun initiatieven op maat aanvragen. Het betreft voor het grootste gedeelte aanvragen voor groen- en/of speelvoorzieningen. De laatste tijd is een trend waar te nemen dat er ook bredere aanvragen uit de sociaal maatschappelijke hoek

binnenkomen. De ondersteuning via het Vrijwilligersplatform is 5-ledig; financieel, inhoudelijk,

fysiek, praktisch en communicatie. Qua communicatie wordt er ook gebruik gemaakt van het 'project van de maand' en worden er bij de diverse projecten bordjes geplaatst.

Het vrijwilligersplatform heeft een eigen website De Appelboom, die vanuit de gemeentelijke website te bereiken is. Op de website:

- Informatie/uitleg/agenda
- Aanmelden
- De vrijwilligersvacaturebank
- Ondersteuning/contact
- Exposure (elk project heeft zijn eigen pagina), en staat met een appel op de kaart van Wijdemeren. Er kan tot op straatniveau worden ingezoomd
- Verantwoording (er wordt bijgehouden hoeveel projecten/vrijwilligers/straten er meedoen)

Gekeken wordt of de huidige Appelboom website tekstueel aangepast kan worden zodat hij Dorpenbeleid/Appelboom als naam krijgt. Bij het bouwen van een nieuwe gemeentelijke website wordt het Dorpenbeleid integraal meegenomen. Zie hoofdstuk communicatie.

Huidige werkwijze bij een aanvraag voor het FD:

- Er komt een aanvraag voor een Appelboomproject (nieuwe (groen)inrichting van openbare ruimte) binnen. Dit is vaak via de website, maar kan ook via een andere route zijn binnengekomen (buitendienst/wethouder/vakafdeling) In verreweg de meeste gevallen willen de initiatiefnemers graag het plantsoen in hun directe woonomgeving opknappen en het onderhoud op zich nemen.
- Er vindt een verkennende afspraak met de initiatiefnemer plaats op locatie. Wat is de wens en wat is er wel en niet mogelijk voor deze locatie. Van daaruit wordt bekeken welke ondersteuning gevraagd, welke kennis al dan niet in huis is en wat er nodig is voor een duurzaam en succesvol resultaat.
- Go/no go. Er vindt, indien nodig, een Quick Scan plaats bij de diverse vak-afdelingen. Op punten wordt afstemming gezocht en advies ingewonnen. Waar twijfel is, wordt opgeschaald.
- Indien nodig wordt een of meerdere bewonersavonden georganiseerd om draagvlak te peilen/creëren en af te stemmen.
- Er wordt een definitief plan met de initiatiefnemer gemaakt.
- Het plan wordt vertaald in een uitvoeringsplan en financieel vertaald.
- De uitvoering wordt samen met de aannemer(s), de Buitendienst (het Appelboomteam) en de initiatiefnemers ingepland.
- De datum wordt gecommuniceerd. Hierbij zit vaak een uitnodiging naar omwonenden.
- De uitvoering wordt gecombineerd met een feestelijk tintje (appeltaart) en is tevens de officiële overdracht van onderhoud. Ook wordt er een Appelboombord in het project geplaatst.
- De onderhoudsafspraken worden vastgelegd en gearchiveerd.
- Het project wordt op de website De Appelboom geplaatst.
- Gedurende de loop van het project kan ondersteuning worden gevraagd. Deze ondersteuning kan bestaan uit advies; gereedschap; afvoeren snoei-afval; en inboet.

Sociaal makelaar

Op dit moment beweegt de huidige sociaal makelaar zich tussen het project de Appelboom en het team beleid Sociaal Domein. De sociaal makelaar neemt aanvragen voor sociale initiatieven in het kader van de appelboom in behandeling en stemt betaling van de bijdrage vanuit dit project af met de wijkcoördinator. Daarnaast is de sociaal makelaar een spil in het web in de dorpen van de gemeente. Inwoners met een hulpvraag of vrijwilligers met een aanbod, koppelt zij aan elkaar. Bewoners of organisaties met een idee om structureel anderen te helpen of sociale cohesie te bevorderen brengt zij met anderen in contact, waardoor het kan uitbloeien tot een succesvol project. Zo heeft zij niet alleen invloed op de

sociale cohesie in Wijdmeren, maar ook op het welzijn en voorzieningenniveau binnen de gemeente. Met de start van het dorpenbeleid zal de sociaal makelaar binnen het team beleid Sociaal Domein worden gepositioneerd en fungeren als inhoudelijke ondersteuning voor het welzijns- en het dorpenbeleid.

Huidige werkwijze bij een aanvraag voor het SD:

- Er komt een aanvraag voor een Appelboomproject (sociaal project). Dit gebeurt via de website, maar kan ook via een andere route binnenkomen (sociaal makelaar, wethouder/vakafdeling, enz.) In verreweg de meeste gevallen willen de initiatiefnemers graag een financiële ondersteuning en/of exposure op de website van De Appelboom.
- Er vindt een verkennende afspraak plaats met de initiatiefnemer.
- De Sociaal Makelaar toetst of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden van De Appelboom voor een sociaal project. Indien nodig wordt er afgestemd met de verschillende vakafdelingen.
- Bij een "Go" wordt een beschikking opgesteld en subsidie verstrekt.
- Het project wordt op de website geplaatst.

Aanvragen die binnenkomen worden over de beide dorpencoördinatoren verdeeld en verwerkt door de administratief ondersteuner.

Screenteam

Het screenteam werkt ondersteunend aan het Dorpenbeleid en de dorpencoördinatoren. Deelnemers screenteam zijn de medewerkers die voorgedragen zijn door relevante vakteams FD en SD. Doel is om de dorpencoördinatoren te ondersteunen bij hun werkzaamheden d.m.v. het invullen van een zogenoemde digitale QuickScan. Deze QuickScan functioneert nu al voor participatieverzoeken in de Openbare Ruimte en zou breder getrokken kunnen worden en gedigitaliseerd om sneller en efficiënter te werken. De leden van het screenteam zorgen

er voor dat de scan met betrekking tot hun eigen vakafdeling ingevuld is.

Het screenteam wordt in voorkomende gevallen, maar minimaal 4 x per jaar, ingezet bij complexe (politieke) vraagstukken en/of initiatieven vanuit de kernen, welke meerdere beleidsvlakken raken (fysiek en sociaal domein) en die niet op eenvoudige en eenduidige wijze afgehandeld kunnen worden door de dorpencoördinatoren en de vakafdeling. In het eerste halfjaar van 202 komt het team maandelijks bij elkaar om de werkwijze goed te borgen en de QuickScans goed werkbaar te krijgen.

Dorpenfonds

Als kader voor de meerjarenbegroting voor de komende jaren is onderstaand jaarbudget met ingang van 2020 door de raad toegekend: **Dorpenfonds**: € 100.000 (€ 50.000 plus € 50.000). **Personele invulling** is in kadernota 2020 opgenomen voor € 120.000. De raad heeft hier akkoord voor gegeven.

De verdeling van de gelden van het **Dorpenfonds** is per dorp/per inwoner. Dat is door de gemeenteraad zo besloten (augustus 2019) in de Beleidsnotitie Dorpenbeleid. Er is uitgegaan van een inwoneraantal van 24.000. De bedragen zijn naar boven afgerond. Voor de dorpen Ankeveen en 's-Graveland is een minimum van € 8.000 aangehouden, voor Breukeleveen € 5.000.

Nederhorst den Berg (5325)	€ 20.000
Kortenhoef (6805)	€ 26.000
Ankeveen (1520) minimum	€ 8.000
's-Graveland (1245) minimum	€ 8.000
Breukeleveen (200) uitzondering	€ 5.000
Nieuw-Loosdrecht/ Boomhoek/ Muyeveld (6525)	€ 25.000
Oud-Loosdrecht (2055)	€ 8.000

TOTAAL € 100.000

Het dorpenbeleid heeft zoals beschreven per dorp een budget waaruit initiatieven bekostigd kunnen worden. Alternatieve bronnen van bekostiging daarvan maken altijd onderdeel uit van de afweging van de dorpen coördinatoren. Evenals de budgetten van de diverse vakafdelingen en de financieringsstromen ter bevordering van verenigingsleven, sociale cohesie etc.

Attentie:

- Nadenken over hoe omgaan met over- overschrijdingen dorpenbudgetten eind 2020, anders dan automatisch terug in de algemene middelen, bijvoorbeeld blijft voor het dorp beschikbaar in opvolgende jaar? Dan dit vooraf regelen.
- Er moet een overheadbudget voor het Dorpenbeleid komen. Waar wordt straks de huur van een zaaltje, een attentie, de website, het aanbieden van een spreker/cursus aan een dorp, een flyer, een burgerpanelactie, enquête etc. van betaald? Of boeken op desbetreffende project of per project 10% rekenen?
- Werken met een budget per dorp, geeft dat voldoende ruimte om initiatieven te bevorderen en te stimuleren of werkt dat juist belemmerend (meenemen in evaluatie)

Er wordt gewerkt met door de gemeenteraad vastgestelde kaders:

Inhoudelijk

1. Het Dorpenbeleid wordt integraal en gebiedsgericht uitgevoerd.
2. Alle De Appelboom-projecten vallen integraal onder het Dorpenbeleid.
3. Het Dorpenbeleid zoekt nadrukkelijk aansluiting bij de Maatschappelijke Agenda 2018-2021, de invoering van de Omgevingswet, de Duurzaamheidsagenda 2018-2022 en het Ondernemersmanagement (Bestuursakkoord 2018-2022).
4. Dorpenbeleid is dynamisch, op lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen wordt ingespeeld.
5. DorpsOntwikkelingsPlannen (DOP) spelen een belangrijk rol.
6. Draagvlak voor de ingediende initiatieven/plannen is: 65% met de mogelijkheid per initiatief een andere afweging te maken. Het geluid van de minderheid meewegen en zo mogelijk verwerken.

Organisatorisch

7. Binnen het Dorpenbeleid wordt een Dorpenloket ingericht voor aanvragen/initiatieven vanuit de dorpen.
8. Burgerparticipatie is een vast onderdeel bij nieuw gemeentelijk beleid en plannen (Bestuursakkoord 2018-2022).
9. Het staat de dorpen vrij om zelf al dan niet een vorm van dorpsraad te kiezen als collectieve gesprekspartner voor de gemeente (Bestuursakkoord 2018-2022).
10. Tijdige communicatie met betrokkenen wordt geborgd binnen de organisatie. (Bestuursakkoord 2018-2022).
11. Het Dorpenbeleid wordt in de periode 2020-2021 geëvalueerd.

Financieel

12. Het Dorpenbeleid wordt binnen de financiële kaders uitgevoerd.
13. De huidige beschikbare gelden worden samengevoegd tot een Dorpenfonds.
14. De verdeling van de gelden uit het Dorpenfonds gaat: per dorp op inwoneraantal met een minimum van € 8000 per dorp. Uitzonderd Breukeleveen (minimum € 5000).
15. De te verdelen gelden uit het Dorpenfonds mandateren tot een maximum van € 15.000,-- per initiatief/plan.

De rol van de dorpen

De gemeente streeft naar een vorm van dorpsraden per dorp zodat er een podium of platform ontstaat waar gemeente en inwoners gebruik van kunnen maken om collectieve belangen te communiceren en te behartigen. Dit kan per dorp verschillend zijn. Het is ook mogelijk om geen vorm te kiezen, dat is voorbehouden aan het dorp zelf en kan in de loop van de tijd ook veranderen.

Het streefbeeld op langere termijn is:

- De gekozen vorm van dorpsraad behartigt de collectieve belangen voor hun dorp en wijk.
- De gekozen vorm van dorpsraad is de gesprekspartner voor de gemeente.
- Zij zijn de ogen en oren van de gemeenschap en spreekbuis naar de gemeente.
- De inbreng van de gekozen vorm van dorpsraad is zwaarwegend maar niet bindend.
- De gekozen vorm van dorpsraad zorgt zelf voor communicatie met de achterban.
- De organisatiegraad van het dorp is medebepalend voor het niveau van verantwoordelijkheden van de gekozen vorm van dorpsraad. Dit wordt per situatie bekeken en in overleg aangepast.

Hoe gaan we dat doen?

- Elk dorp krijgt een eigen dorpen coördinator,
- Elk dorp krijgt een eigen dorpsbudget uit het Dorpenfonds,
- In elk dorp wordt gevraagd om een vorm van dorpsraad te kiezen om als collectieve gesprekspartner voor de gemeente te functioneren,
- In elk dorp worden de reeds aanwezige structuren van (dorps)organisaties in hun rol als behartiger van collectieve belangen ondersteund en versterkt,
- In elk dorp wordt scholing en deskundigheidsbevordering aangeboden,
- In elk dorp wordt kennis op alle noodzakelijke terreinen verspreid en gedeeld,
- Elk dorp wordt actief geïnformeerd over alles wat hun dorp of wijk aangaat,
- Elk dorp wordt tijdig betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van gemeentelijke projecten,
- Elk dorp wordt gestimuleerd en gefaciliteerd bij het opstellen van een DOP,
- In elk dorp wordt in 2019 een dorpsavond georganiseerd om het Dorpenbeleid bekend te maken per dorp.

Kick- off Dorpsavonden:

In oktober/november zijn er 5 avonden in de dorpen georganiseerd. Op deze avonden schetsten we een beeld van wat er de komende jaren op ons als gemeente én op de burgers af zal komen en hoe we daar samen met onze inwoners aan willen werken. We zien deze avonden als een kick-off voor het Dorpenbeleid, de Omgevingsvisie en de Duurzaamheidsagenda. De Maatschappelijke Agenda, de Dienstverleningsvisie en de Mobiliteitsvisie profiteren indirect van de input die we opgehaald hebben in de dorpen. Met het organiseren van de avonden werd invulling gegeven aan de opdracht van het in september door de raad vastgestelde Dorpenbeleid in nadrukkelijke samenhang met de Omgevingsvisie en Duurzaamheidsagenda. Tevens werd een start gemaakt met het opzetten van een DOP per dorp en werd aan de inwoners gevraagd mee te doen/mee te denken aan de vervolgsessies per dorp. Van daaruit kan bekeken worden of er behoefte is aan een vorm van dorpsraad. Er wordt een uitgebreid verslag van de opbrengsten van elke avond gemaakt. Dat verslag wordt per dorp teruggekoppeld en tevens gepubliceerd in de vorm van een CONCEPT-DOP op de gemeentelijke website. Elke avond werd ingeleid door één van de Wijdemeerse wethouders ondersteund door een PowerPointpresentatie. Daarna gingen de aanwezigen verdeeld over 4 tafels aan de slag met één van onderstaande thema's. Zie hieronder.

De vier thema's:

1. Een leefbaar en levendig dor (fysieke leefomgeving)
1. Het (leef) klimaat in mijn dorp.
2. Hoe duurzaam wordt mijn dorp?
3. Hoe maak ik een DOP voor mijn dorp?

De rol van DorpsOntwikkelingsPlannen (DOP)

Van de inbreng van de inwoners op de dorpsavonden wordt een uitgebreid verslag gemaakt. Dit verslag is tevens het startdocument voor de CONCEPT-DOP waar de dorpencoördinator in 2020 mee aan de slag gaat in elk dorp. Een DOP bestaat uit een analyse van de huidige voorzieningen en leefbaarheid, een visie op de toekomst die 10 tot 15 jaar vooruitkijkt en een uitvoeringsplan met verbeteringen en zaken die aangepakt kunnen worden voor de nabije toekomst.

In deze plannen zal uiteraard aandacht zijn voor afstemming met de regionale energiestrategie, onze eigen duurzaamheidsagenda, zaken die voortvloeien uit het Gebiedsakkoord, de Mobiliteitsvisie en Dienstverleningsvisie die de gemeente aan het opstellen is en het Innovatieplan Sociaal Domein. Daarnaast zal input nodig zijn voor de Omgevingsvisie i.v.m. de Omgevingswet.

De gemeente zal de ontwikkeling van deze DOP 's zo veel mogelijk stimuleren en faciliteren door het inzetten van dorpen coördinatoren. Op termijn kan gedacht worden aan een digitale DOP, die zowel door de dorpen zelf als door de ambtelijke organisatie gevoed kan worden om zo ook onderhouds- en ontwikkelinitiatieven vanuit de gemeente en/of de regio met betrekking tot de dorpen, mee te nemen en inzichtelijk te maken. Hier zou ook het Ondernemersmanagement op aan kunnen sluiten.

- Opbrengst uitgewerkte 'tafelkleden' verwerken in DOP per dorp
- Opbrengst uitgewerkte 'tafelkleden' delen met alle vakafdelingen en zorgen dat alle genoemde punten een eigenaar krijgen
- Hiervoor een LangeTermijnAgenda opstellen die in de TMO's op de agenda staat
- Nadenken hoe de opbrengst intern te communiceren, weg te zetten in de organisatie en voortgang op alle punten te monitoren. Hierbij minimaal de opbrengsten te delen in het college, DT en TMO 's.
- Het eigenaarschap van de opbrengst en monitoring voortgang, centraal beleggen bij de twee dorpencoördinatoren.

De rol van communicatie

Gerichte communicatie kan een positieve bijdrage leveren aan het kennisniveau, de houding en het gedrag van de diverse doelgroepen ten aanzien van de nieuwe manier van werken, die de gemeente Wijdemeren met het dorpenbeleid en de komst van de Omgevingswet voorstaat. In dit hoofdstuk een aanzet voor de communicatieaanpak. Deze moet in de loop van 2020 samen met dorpscoördinatoren worden uitgewerkt

Dorpenbeleid als voorbeeld van de nieuwe manier van werken

De gemeente stimuleert de eigen kracht van inwoners en medewerkers om samen onze dorpen krachtig te maken en te houden, ze wil de invloed van onze bewoners vergroten en het realiseren van initiatieven, die de leefbaarheid en de sociale cohesie bevorderen, mogelijk maken. Daarnaast wil de gemeente in dienst staan van haar inwoners, de lijnen kort houden en een duidelijk en zichtbaar aanspreekpunt zijn voor een ieder die wil bijdragen aan deze vitale, sterke en solidaire leefomgeving. Samen met de Omgevingswet is het dorpenbeleid in onze communicatie een mooi en krachtig toepasbaar voorbeeld waarbij we de effecten van onze nieuwe manier van werken kunnen tonen en laten ervaren.

Wat willen we bereiken?

- **Positioneren** van het dorpenbeleid bij inwoners, ondernemers, instellingen, bestuur, medewerkers en samenwerkingspartners;
- **Informer**en van inwoners, ondernemers en instellingen over de werking van het Dorpenbeleid, Dorpenloket, Dorpenfonds;
- **Enthousiasmer**en van inwoners, ondernemers en instellingen om plannen en initiatieven voor hun dorp op te pakken.

Doelgroepen

We onderscheiden diverse doelgroepen:

Inwoners

- Inwoners die hebben geparticipeerd bij de Dorpenavonden 2019
- Inwoners die meedoen met een Appelboomproject
- Inwoners die nog geen binding hebben met De Appelboom/Dorpenavonden waaronder jongeren

Bestuur

- Collegeleden
- Raadsleden

Medewerkers

- Medewerkers die betrokken zijn bij screenteam en/of omgevingswet
- Overige medewerkers

Samenwerkingspartners

- Politie, welzijnsinstellingen, woningbouwcorporaties, regiogemeenten, OFVG, GAD etc

Communicatieboodschap inwoners

De gemeente werkt samen met inwoners aan krachtige dorpen. Uw ideeën staan centraal. Want wie weten er nu beter wat goed is voor de dorpen dan de bewoners zelf? **We doen het samen!**

Focus voor eerste half jaar 2020

- Bekendheid genereren dorpscoördinatoren, portefeuillewethouder Dorpenbeleid en werkwijze dorpenbeleid
- Bekendheid uitwerken DOP's
- Show and tell: het etaleren van projecten en initiatieven die anderen kunnen enthousiasmeren en die positieve aandacht geven aan nieuwe werkwijze.

Hoe gaan we dat doen?

Onderstaand een reeks aan (communicatie) middelen die ingezet kunnen worden om de doelen op het gebied van positioneren, informeren en enthousiasmeren bij de externe doelgroepen te kunnen bereiken. De inzet van deze middelen moet nader worden uitgewerkt samen met de dorpencoördinatoren en de portefeuillehouder. Dit aan de hand van de te verwachten mijlpalen, prioriteiten, personele capaciteit en financiële ruimte.

- **Voorstellen dorpencoördinatoren**
 - o Video via website en social media kanalen;
 - o Interviews wethouder Dorpenbeleid in combinatie met dorpencoördinatoren in lokale bladen, GooiTV en Gooi- en Eemlander.
- **Uiteenzetten DOP 's**
 - o Terugblik op dorpenavonden/uitwerking DOP's met inwoners
 - o DOP's beschikbaar op website/platform
 - o Per dorp een video met doorkijk naar toekomst; wat wil dorp X?
 - o Speciale uitgave bij de lokale bladen: uitkomsten Dorpenavonden en DOP's
- **Show and tell:**
 - o Project/initiatief/plan van de maand: laten filmen en uitlichten (eens per kwartaal), coördinatie, afstemming en communicatie via lokale bladen, website/platform en social media;
 - o Opzetten digitale Nieuwsbrief Dorpenbeleid;
 - o Facebook-pagina opzetten en onderhouden: versterkt de community en je hebt een direct kanaal voor je communicatie (dagelijks);
 - o Communiceren via website en social media over het Dorpenbeleid/De Appelboom in het algemeen(eens per 2 weken): werk in uitvoering, successen, bewoners aan het woord;
 - o Ontwikkelen middelen voor bijeenkomsten en participatiemarkten (flyers, posters, give-aways);
 - o Jaarlijkse promotiecampagne (jaarlijks): mix van offline en online activiteiten en middelen. Het moet in ieder geval zichtbaar zijn in de dorpen (posters, GooiTV, samenwerking instellingen, workshops, bijeenkomsten e.a.);
 - o Een jaarlijks terugkerende dorpenavond, waarbij met elkaar het oude DOP wordt doorgenomen, successen worden gedeeld, nieuwe initiatieven worden besproken en een concept DOP (actualisatie);
 - o Verkiezing initiatief/plan van het jaar; uitreiking tijdens nieuwjaarsreceptie gemeente.

Versterken/uitbreiden digitaal platform

Bij de lancering van De Appelboom in 2017 is de keuze gemaakt voor een los digitaal platform; www.deappelboom.nl. De gemiddelde levensduur van een website is ongeveer vier jaar. Met deze cyclus in het achterhoofd en de accenten die gelegd zijn met het dorpenbeleid ligt het in de lijn der verwachting om in 2020 een keuze te maken over de toekomst van het digitaal platform. Dit kan zijn verdere doorontwikkeling, integratie in de nieuwe gemeentelijke website

www.wijdmeren.nl (2021) of het ontwikkelen van een geheel nieuw platform. Deze keuze zou het beste met de inwoners zelf kunnen worden voorbereid.

Attentie:

De huidige beschikbare capaciteit bij communicatie voor ondersteuning van De Appelboom/ Dorpenbeleid is zeer beperkt (vier uur per week) en volstrekt niet toereikend voor de beoogde en gewenste inzet.

Voor het nader uitwerken en vervolgens uitvoeren van bovenstaande communicatieaanpak is geen capaciteit en budget beschikbaar. In 2020 zal duidelijk moeten worden hoe hoog de ambitie op het gebied van communicatie is, welke keuzes we maken en wat er op structurele basis nodig is om de gewenste communicatiedoelen van het Dorpenbeleid wel te kunnen realiseren.

Rapportage

Er wordt jaarlijks een rapportage opgesteld voor de raad, DT en B&W. Deze rapportage kan bestaan uit een infographic met bijlagen waarin verantwoording van bestede gelden uit het Dorpenfonds per dorp en een voorwoord van de wethouder Dorpenbeleid. Deze rapportage gaat als raadsinfo naar de gemeenteraad en wordt op de website gepubliceerd.

Onderwerpen die ook aan de orde komen zijn:

- Aantal werkbezoeken aan de dorpen door coördinatoren
- Aantal ingediende initiatieven
- Aantal gehonoreerde/afgewezen initiatieven
- Terugkoppeling dorpenavonden
- Terugkoppeling Bestuurlijk Overleg wethouder Dorpenbeleid
- Bereikbaarheid van de coördinatoren en de wethouder dorpenbeleid
- Zijn de dorpen tevreden over de communicatie
- Hoe staat het met de voortgang van de DOP's .
- Hebben de dorpen zich georganiseerd zodat er een 'gesprekspartner' richting gemeente is

Evaluatie

Overwogen kan worden om na bijvoorbeeld 1 jaar de werkwijze van het Dorpenbeleid te evalueren aan de hand van een tevredenheidsonderzoek onder de dorpsbewoners. Hoe ervaren zij de werkwijze met dorpencoördinatoren en een vast dorpsbudget uit het Dorpenfonds.

